

ESF PROGRAMMI „NOORSOOTÕO KVALITEEDI ARENDAMINE” / PROGRAMMI
EUROOPA NOORED KOOLITUSTEGEVUSE

MITTEFORMAALSE ÕPPIMISE PÄDEVUSKOOLITUSE

„Найти себя в неформальном обучении: миссия выполнима!”
Rakvere, 18.-20. september / Narva, 8. oktoober 2013

KOOLITUSRAPORT

Koolitajad: Anna Mossolova, Deniss Jeršov

Külaliseksperit: Georgi Skorobogatov

SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo esindaja koolitusel: Anna Kuzina

Koolitustegevuse koordinaator: Helle Kanep

Koolituse toimumist koordineeris SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo. Koolitus toimus Euroopa Sotsiaalfondi ning Eesti Vabariigi kaasrahastusel elluviidava programmi „Noorsootõo kvaliteedi arendamine“ 1.1.0201.08-0001 raames.

Koolituse lähtekohtade lühitutvustus

Sihtgrupp ja selle koolitusvajadused:

Koolituse sihtrühmaks olid vene keelt emakeelena kõnelevad noorsootöötajad / noortega tegelevad inimesed. Koolitust planeerides lähtusime järgmistest eelteadmistest sihtrühma koolitusvajaduste kohta:

1. Sihtrühmal on raskusi tänases noorsootöös ja noortepoliitikas orienteerumises ja tihtilugu ei identifitseeri ennast noorsootöötajana (olen ametilt õpetaja, huvijuht, sotsiaaltöötaja, kuid mitte noorsootöötaja);
2. Sihtrühm tunneb puudust emakeeles väljaantavatest noorsootöö teemalistest materjalidest ja/või pakutavatest õppimisvõimalustest (nt täiendkoolitustest);
3. Sihtrühm vajab keskendumist kaasaegsetele hariduslikele tendentsidele, sh kaasaegsetele õppimise ja õpiprotsessi käsitlustele;
4. Sihtrühm on huvitatud oma õppemeetodite „tööriistakasti“ uuendamisest ja sisulisest täiendamisest.

Sellest lähtuvalt seati koolituse eesmärgiks:

1. Aidata osalejatel mõista tänapäevast õppeprotsessi ja ka enda rolli noorte arengu toetajana;
2. Tutvustada osalejatele MFÕ põhimõtteid ja väärtusi, et nad lähtuks edaspidi oma igapäevases töös MFÕ kaasaegsetest käsitlustest;
3. Võimaldada avastada MFÕ noorsootöö meetodeid, mis toetaksid noorte isiksuslikku ja sotsiaalset arengut, ja õppida kuidas MFÕ meetodeid kavandada, läbi viia ja hinnata;
4. Anda osalejatele võimalus kodutöö raames koolitusel õpitut katsetada ka oma tegelikus töökeskkonnas ning kaardistada tulevikuks oma isiklike õpivajadusi.

Koolituse struktuur:

Koolitus viidi läbi „3+1” formaadis – esimene moodul (3 koolituspäeva) + vaheaeg kodutöö tegemiseks (ca 2 nädalat) + neljas koolituspäev ehk analüüsipäev (kodutööde tulemuste jagamine, enda ja kolleegide probleemide analüüsimine, tuleviku perspektiividele mõtlemine).

Esimese mooduli teemad:

- Õppeprotsess täna: mida ja kuidas inimesed (eeskätt noored) õpivad; erinevad õpistiilid.
- Baasteadmised MFÕst: MFÕ viisid ja põhimõtted;
- Noorsootöö universum ja MFÕ koht selles;
- Noorsootöötaja identiteet ja roll: noorsootöötaja kui MFÕ looja ja suunaja ning enesejuhitud õppimise toetaja (sinna kuulub ka noorsootöötaja eneserefleksiooni ja enesejuhitud õppija temaatika).

Kodutööde teemad:

- Eneserefleksioon ehk noorsootöötaja mitteformaalse õpirännaku kaardistamine ja arengusammude kavandamine: mis on minu kui noorsootöötaja kõige tugevamaid ja nõrgemad oskused ja teadmised, kuidas saan iseennast toetada ehk mina enesejuhitava õppijana;
- MFÕ praktika: MFÕ meetodite katsetamine (planeerimine, läbiviimine ja analüüs) minu töökeskkonnas.

Analüüsipäeva teemad:

- Kodutööde analüüs;
- Varem õpitu kordamine ja kinnistamine (MFÕ kavandamine, läbiviimine ja analüüsimine);

- Tulevikuvision: tulevikus noortele vajalikud pädevused (NB! õppima õppimine); arenguruumi MFÖks minu töökeskkonnas.

Koolituse detailne kava koolitajate kommentaaridega

Aeg	Tegevuse nimi	Sisu / Meetodi kirjeldus	Kommentaariid
Esimene päev / 18.09.13			
17:30	Sissejuhatus koolitusse: <ul style="list-style-type: none"> ▪ koolituse eesmärkide ja kava tutvustamine ▪ reeglid ja kokkulepped ▪ tutvumine osalejatega ▪ “ootused ja hirmud” 	<p>Koolituse kava tutvustamiseks joonistasime “koolituse raja” pildi suurele postrile.</p> <p>Jõudsime osalejatega kokkulepeteni koolitusel käitumise ja osalemise osas, ning tutvustasime neile ka majareegleid.</p> <p>Osalejad said üksteisega tuttavaks <i>konstellatsiooni</i> meetodi abil: et vastata koolitajate küsimustele (Kus kohas töötate? Kui kaua olete noorsootöoga tegelnud? jms) osalejad pidi moodustama kas alamgrupe või ridu (vt rapordi lisa 1.1). Harjutus andis kiire ja hea ülevaate osalejate taustast (sh sellest, kuidas hindavad nad ise oma teadmiste taset MFÖ teemal skaalal ühest viieni).</p> <p>Seejärel andsime osalejatele võimaluse mõelda koolitusega seotud <i>ootuste ja hirmude</i> peale. Mõtted pandi märkepaberitele ja kleebiti selleks ettevalmistatud joonisele.</p>	
18:30	Õhtusöök		
19:30	Energiaharjutus “Mission Impossible!”	Tutvumismäng stiilis “leia osalejate hulgast inimene, kes... või kellel...” (vt lisa 1.2).	
19:45 - 21:00	Mitteformaalne tutvumisõhtu: <p>“Minu elu ülilikoolid” + esitlused gruppides</p> <p>„Eluülikoolide” näitus</p>	<p>Järgmise sessiooniga alustamiseks anti osalejatele väike teoreetiline sisend: osalejatele tutvustati nn <i>Johari aken’t</i> (eneseanalüüsi mudel, vt lisa 1.3), mille peamine sõnum on, et “avades end teistele, saad ennast paremini tundma õppida”.</p> <p>Osalejad pidid võtma koolitusele kaasa mõned oma fotod, mis illustreeriksid nende elu erinevaid etappe. Need pildid olid mõeldud selleks, et aidata osalejatel analüüsida oma elu tähtsamaid “õppetunde” ja õpetajaid, ning joonistada oma elurada. Osalejad märkisid joonistel ära oma elu kõige olulisemad sündmused, mis olid õppimise ja/või õpetamisega seotud, ning kaunistasid need kaasa toodud piltidega. Seejärel tutvustasid oma elulugusid väiksemates gruppides ka teistele osalejatele. Sessiooni lõpuks tekkis seinale galerii osalejate lugudest.</p>	<p>Selline retro-introspektsioon oli hea algus oma õppekogemuse üle mõtisklemiseks.</p> <p>Osalejatele meeldis selline loominguline ülesanne väga.</p>
21:00	Mitteformaalne vabas vormis koosolemine	Jutud, vein ja snäkid	

Teine päev / 19.09.2013

9:00	Energiaharjutus osalejatelt	Nimemäng tekiga	Eelneval õhtul pakkusime aktiivsematele osalejatele välja võimaluse valida välja ja viia läbi oma energiaharjutus.
9:15	Esitlus "Õppimine: kuidas ja mida inimesed õpivad"	Näitasime esitlust õppimise põhimõtetest ja viisidest . Vene keeles sõna „обучение” tähendab nii õppimist kui ka õpetamist. Arvestades seda, et osalejate hulgas oli palju just kooliõpetajaid, oli meie jaoks oluline leppida kokku terminoloogias ning teha selgeks, et selle koolituse raames käsitleme eeskätt õppimist ja õppeprotsessi planeerimist ja toetamist, sest „kui keegi ei õpi, siis õppimine ka ei toimu”. Arutasime ka seda, kuidas osalejad "õppimist" mõistavad ja kuidas see erineb "haridusest".	
10:15	Arutelu gruppides "Mida noored õpivad?"	Kus ja millal noored õpivad? Mis aitab ja mis takistab õppimist? Mis tingimustes on õppimine noorte jaoks kõige efektiivsem? Osalejad said võimaluse rääkida detailsemalt oma kogemustest ja tuua konkreetseid näiteid.	Vt gruppides arutelu tulemusi koolituse materjalide pildigaleriis .
10:50	Erinevad õpistiilid ja õppimist soodustavad tegurid	Erinevad õpistiilid olid tutvustatud osalejatele 4MAT mudeli abil (vt lisa 1.4). Pärast teoreetilist sisendit pidid osalejad jagunema nelja rühma (4MAT mudeli järgi) lähtuvalt oma õpieelistustest ja õpiharjumustest ning arutama teistega, mis aitab neil tõhusamalt õppida.	
11:20	FÕ vs MFÕ vs IFÕ. Mitteformaalne õppimine ja selle eripära	Järgmine ülesanne koosnes kahest osast. Kõigepealt pidid osalejad väikestes gruppides panema kokku formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppimise tüpoloogia tabeli , liigitades erinevaid õppimise aspekte (õppe-eesmärki, -tulemusi, -tingimusi jm) kolme kategooriasse (FÕ, MFÕ ja IFÕ). Teiseks ülesande osaks oli konkreetsete juhtumite, kus noored on midagi õppinud, analüüsimine. Tuginedes eeltoodud teooriale pidid osalejad otsustama, kas tegemist oli MFÕ, FÕ või IFÕga (vt ülesande kirjeldus lisas 1.5)	Selleks, et tekitada diskussiooni olid ülesande teise osa näited teadlikult koostatud niimoodi, et ei olnud alati selge kas tegemist on nt FÕ või MFÕga.
12:30	Lõuna		
14:00	Energiaharjutus		
14:10	MFÕ noorsootöötaja tööriistana või "Noorsootöö"	Teema sissejuhatuses algatasime kiire ajurünnaku teemal kes on noorsootöötaja? Mis on tema roll noorte õppeprotsessi toetamisel? Millise	

	universum”	<p>teise elukutsega võiks seda võrrelda? Saime mõned väga põnevad metafoorid: noorsootöötaja on valgusfoor, lavastaja, mehhaanik, aednik, leiutaja jms. Märkimisväärne oli aga see, et keegi ei oelnud et noorsootöötaja on “õpetaja”. ☺</p> <p>Sellele järgnes väga detailne presentatsioon noorsootööst ja noortepoliitikast Eestis ja Euroopas: prioriteedid, suunad, institutsioonid jm. Pidasime oluliseks näidata osalejatele kogu noorsootöö universumi, et neil tekiks terviklik pilt süsteemist ja MFÕ kohast selles (et MFÕ ei ole lihtsalt mäng või simulatsioon, vaid kaasaegse hariduse kontseptsiooni tunnustatud komponent).</p>	
15:45	Noorsootöötaja roll õppeprotsessi toetamisel: osalusredel ja noorsootöötaja vourused	<p>Kaasav esitlus osalusest kui mitteformaalse õppimise ühest põhimõttest Harti osalusredeli näitel (vt lisa 1.6).</p> <p>Kui eelmises koolituse sessioonis rääkisime detailselt noorsootööst ja selle tööriistadest ning ka sellest, millist nišši omab MFÕ selles maailmas, siis selles osas rääkisime MFÕ väärtustest ning kõigepeal osalusest kui MFÕ põhiväärtusest.</p> <p>Pärast lühidat Harti redeli tutvustust, palusime osalejatel analüüsida noorte osaluse juhtumeid oma töökogemusest lähtuvalt: millisele osalusredeli astmele vastas üks või teine tegevus või projekt, mida nemad või nende kolleegid on hiljuti läbi viinud? Mida korraldajad oleksid võinud teha teistmoodi, et soodustada aktiivsemat noorte osalust sel üritusel?</p> <p>Lõpetasime päeva veel ühe väikse ajurünnakuga teemal “Noorsootöötaja vourused” (analoogiliselt B. Franklini 13 vourusega) ehk siis milliseid väärtusi peaks hea noorsootöötaja hoidma (väärtused kui noorsootöötaja pädevuse püramiidi komponent). Selle ja eelmise ajarünnaku tulemused olid koondatud ning antud osalejatele tagasi kujundatud joonisena analüüsipäeval (vt lisa 1.7).</p>	
18:30 - 22:00	Ekskursioon ja õhtusöök Rakvere kindluses		Mõned pildid siin .
Kolmas päev / 20.09.2013			
9:00	Energiaharjutus		
9:10	Eneserefleksioon ja enesejuhitud õppija kontseptsioon	<p>Külalisekspert Georgi Skorobogatov rääkis reflektatsioonist ja enesejuhitud õppimisest. Toimus grupitöö “noored kui enesejuhitud õppijad”, mille käigus mõtisklesid osalejad teemal, kuidas nemad (noorsootöötajad) saaksid toetada noorte enesejuhitud õppimist.</p>	Vt Georgi slaide .

10:50	Juhtumianalüüs	Lähtuvalt tutvustatud eneserefleksiooni teorialle (eeskätt Saka ringile) pidid osalejad väikestes gruppides (3 in) analüüsima probleemseid juhtumeid oma töökogemusest. Iga juhtumi puhul oli üks osalejatest noorsootöötaja rollis, teine oli noor ning kolmas võttis endale vaatleja positsiooni. Rollid vahetusid.	
12:30	Lõuna		
13:30 - 14:10	Pooletunnine jalutuskäik ehk "nippide jagamine "	Et soodustada kogemuste vahetust, andsime osalejatele paarides pooltunni pärastlõunaseks jalutuskäiguks hotelli juures olevas pargis. Osalejad jagasid oma professionaalseid nippe, meetodeid, ajaga proovitud mänge jm. Peale jalutuskäiku esitati kõige toredamad nipid ka suures ringis.	Tagasiside sellisele jalutuskäigule oli väga positiivne ja nipid olid tõepoolest jagamist väärt.
14:10 - 15:00	Kokkuvõte ja tagasiside	Võtsime mooduli tähtsamad teemad kokku: õppekeskkonna loomine ja õppimise toetamine Andsime juhised kodutööde tegemiseks. Küsisime tagasiside: nn "geomeetiline tagasiside" meetodi abil. Geomeetiline tagasiside koosnes kolmest küsimusest: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>kolmnurk</i> – "kas koolitusel õnnestus midagi vaadelda (kas teemat või oma varasemat kogemust) hoopis teisest vaatenurgast?". Vastused: nägin oma tööd riigi seisukohast, osalusredel, õpistiilid, Johari aken, noorsootöö erinevad suunad, kuidas teised kolleegid noortega töötavad. ▪ <i>ring</i> – "kas koolitusel oli midagi uut, mis on sisuliselt täiendanud Sinu teadmisi MFÕst, või laiemalt noorsootööst?". Siin nimetati kõigepealt 4MAT, FÕ/MFÕ/IFÕ eristus, noorsootöö universum, Saka ring, enesejuhitud õppija ja teiste kolleegide nipid. ▪ <i>z-täht</i> – "milliseid uusi perspektiive oma töös nüüd näed?". Vastused: uued meetodid, vanad üritused uutmoodi, koostöövõimalused, katsun toetada oma noortel enesejuhitud õppimise oskust, rohkem ennast analüüsida jm. 	+ palusime täita tagasisideankeedid
Analüüsipäev / 7.10.2013			
10:30	Päeva tutvustus ja möödunud mooduli ülevaade	Rakvere mooduli käigus tehtud piltide vaatamine ja sisu meenutamine. Grupp värskendas oma mälu Rakveres toimunud ja häälestus analüüsipäevale. Vastuseks Rakveres viimasel päeval osalejate seast esile kerkinud küsimusele, kuidas anda konstruktiivset tagasisidet, jagasid koolitajad abimaterjalid <i>hamburgeri</i> metoodikast (vt lisa 1.9). Samuti said osalejad kätte ka soovitatud kirjanduse loetelu (vt lisa 1.10), millest oli palju juttu esimeses moodulis.	

11:00	Kodutöö analüüs: MFÕ praktika	<p>Diskussioon väikestes gruppides (rollimängu stiilis) sellest, kuidas läks MFÕ meetodite katsetamine tegelikus töökeskkonnas? Mis oli raske? Milles seisnes kasutatud meetodi õppe-eesmärk? Kuidas reageeris sihtrühm? Kuivõrd olid noored protsessi kaasatud ning kas ja kuidas tabasid nad meetodi tuuma? Mida võiks järgmine kord teha teistmoodi? (vt lisa 2, ülesanne #2)</p> <p>Osalejatele olid ette antud rollid: ühes grupis (4-5 in) olid kriitikud, realistid, unistajad, kes vaatlesid iga kolleegi situatsiooni erinevatest nurkadest andes oma kommentaare ja nõuandeid. Rollid vahetusid, st igaüks sai proovida erinevat rolli ja sai oma meetodile kolleegidelt tagasisidet.</p>	Osalejad katsetasid peamiselt erinevaid meeskonna- ja rollimänge, juhtumianalüüse ning simulatsioone.
12:00	Kinnistamine: MFÕ planeerimine, läbiviimine ja analüüsimine	<p>Et kinnistada ja võtta kokku teoreetilised teadmised ja juba praktikas järele proovitud oskused, pakkusime osalejatele välja <i>brain walk</i>'i. Jagatud nelja gruppi pidid nad liikuma ühe seinale riputatud postri juurest teise juurde, arutama postri teema üle ja panema kirja oma mõtted ning kommentaarid neljale mõttekaardile: "MFÕ kavandamine", "MFÕ läbiviimine", "MFÕ hindamine ja analüüsimine" ning "Õppija motivatsioon MFÕs". Igasugused arvamused ja kommentaarid olid teretulnud. Vt tulemusi koolituse pildigaleriis.</p>	See ülesanne näitas, mida osalejad on juba mõtestanud ning missugused küsimused või alateemad nõuavad rohkem tähelepanu tulevikus (nt meetodi õppe-eesmärkide läbimõtlemine ja sõnastamine ning analüüsi etteplaneerimine)
13:00	Lõuna		
14:00	Kodutöö analüüs: noorsootöötaja eneserefleksioon	<p>Osalejad tutvustasid üksteisele oma teise kodutöö tulemusi (väikestes gruppides – seekord kolmikutes).</p> <p>Kodutöö lühikirjeldus: lähtuvalt noorsootöötaja 16 põhiteadmise/oskuse kirjeldusest (koostatud noorsootöötaja kutsestandardi põhjal) pidid osalejad hindama oma pädevusi ja teadmisi ning tähistama need töölehe radar-diagrammil vastaval tasemel. Selline radar-diagramm andis ülevaate lahknevustest noorsootöötaja pädevuste hetkeolukorra ja soovitud olukorra vahel. Osalejad pidid prioritseerima, millised oskused on nende jaoks kõige olulisemad ja koostama tegevusplaani, mida ja kuidas teha konkreetsete oskuste arendamisega (vt lisa 2, ülesanne #1).</p> <p>Kohapealne grupiülesanne oli anda võimalikult palju soovitusi oma kolleegidele selle osas, kuidas ja kus saavad nad oma teadmisi ja oskusi täiendada. Grupiaruteludele järgnes diskussioon suures ringis ning koolitajate üldised nõuanded. Selles samas sessioonis tegi ENEBi esindaja ülevaate programmi Euroopa Noored ja ESF programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine” võimalustest ja inforessurssidest (k.a mitteformaalse veebist jm), mis on abiks igale</p>	<p>See noorsootöötajate eneserefleksiooni soodustamiseks väljamõeldud ülesanne oli inspireeritud KOMAs (esimeses Koolitajate Enesearengu Mapis) olevast harjutusest "Lahknevuste analüüs". Aluseks oli võetud sama radar-diagramm, kuid sisuliselt oli see täielikult muudetud, et see vastaks noorsootöötajate, mitte koolitajate vajadustele.</p> <p>Kõige nõrgemateks oskusteks osalejate seas nimetati võõrkeelte oskust, projektikirjutamise oskust ning ka oskust orienteeruda</p>

		noorsootöötajale tema enda pädevuste täiendamisel ning laiemalt igapäevase töö tegemisel.	noortepoliitikas ja noortevaldkonna suundumustes.
15:30	Tulevikutöö oskused ja õppima õppimine	Tuleviku fantaasia “Mina ja minu töö aastal 2020” joonistamine. 10 võtmeoskust Tuleviku Instituudi uuringu “Future work skills 2020” rapordi põhjal (vt lisa 1.8). Teema kokkuvõte: õppima õppimine kui kõige tähtsam pädevus üle aegade.	
16:00	Koolituse tagasiside	Tagasiside- ja refleksiooniring. Osalejad said <i>Kinder Surprise</i> üllatusmunad. Igaüks pidi avastama, mis mänguasi on selle sees ning seostama selle kuidagi metafooriliselt koolituse ja selle tulemusega. Iga osaleja sai pidulikult kätte ka koolituse tunnistuse.	See oli väga tore hetk, kus igaüks sai mõnusa võimaluse natuke reflekteerida, tänada kolleege, tuleviku peale mõelda ning... auga väljateenitud šokoladaadiautasu ära süüa! ☺

Koolitajate tagasiside

Tulles tagasi ülal välja toodud koolituse eesmärkide juurde, võime järeldada, et antud koolitus saavutas need konkreetsed eesmärgid, kuid kindlasti avanes ka arenguruumi tulevikuks. Koolituse tulemusena on osalejad teadlikud tänapäevase noorsootöö põhimõtetest ja suundumustest. Seda kinnitab osalejate tagasiside (üks osaleja kirjutas näiteks, et ta hakkas mõtlema noorsootöötajaks õppimise peale). Osalejad mõistavad MFÕ põhimõtteid ja väärtusi, oskavad eristada erinevaid õppeviise (FÕ, IFÕ, MFÕ) ning nagu näitas praktiline kodutöö, oskavad kasutada oma töökeskkonnas selliseid MFÕ meetodeid nagu rollimänge, simulatsioonid jm. Koolitus ja eriti eneserefleksioonipõhine kodutöö aitasid osalejatel ka iseennast analüüsida ja koostada oma õpivajadustepõhine arenguplaan.

Neid kodutöid võib pidada selle koolituse suurimaks eduks. Peaaegu kõik osalejad (v.a 3 inimest, kes analüüsipäevale ei saanud tulla ning üks inimene, kes noortega hetkel ei tööta, vaid alles õpib noorsootöötajaks) tegid kodutööd. Kui edukalt, on küsimus millele iga osaleja püüdis siiralt vastata ise analüüsipäeval. Analüüsipäeva olulisust kinnitas ka tagasiside.

Koolituse formaat 3+1 (st teooria + vahetu praktika) õnnestus kindlasti ning kindlasti soovitaksime kasutada seda ka edaspidi MFÕ teemaliste koolituste korraldamisel. Väga oluliseks koolituse osaks oli just koduülesannete tegemine ehk MFÕ meetodite katsetamine oma töökeskkonnas ning sellele järgnev refleksioon. Selline kodutöö võimaldas osalejatel kogeda omal nahal, mis loom see MFÕ tegelikult on, mis raskused võivad MFÕ planeerimise ja läbiviimisega kaasneda just nende enda töökeskkonnas, kuidas noored sellesse suhtuvad jne.

Samuti oli väga hea mõte kutsuda kolmandale päevale külaliseksperit. Andragoog Georgi Skorobogatov tegi tänuväärse panuse koolituse eesmärkide saavutamisse. Meil oli rõõm näha, et paljud ideed ja mudelid on käibel nii andragoogikas kui ka noorsootöös ja MFÕs, kuid erinevate nimede all. Need kaks teemat millest Georgi meile rääkis (enesejuhitud õppimine ja refleksioon) on väga huvitavad ja laiad. Georgi ettekandele ettenähtud ajast kahjuks ei piisanud, et käsitleda neid teemasid nii süvitsi nagu tahaks. Siinkohal järeldasime koolituse lõpuks, et teemasid, mida algselt plaanisime puudutada koolituse käigus, oli liiga palju MFÕsse sissejuhatavaks koolituseks. Kahest teemaplokist (1. kuidas olla toetaja ja suunaja teistele ning 2. kuidas toetada iseennast ja oma õppeprotsessi) oleks võib-olla mõistlik teha kaks eraldi koolitust. Praegu muretsesime, kas osalejad seostavad teemasid omavahel, kas üleminekud ühest teemast teise on loogilised. Püüdsime pidevalt selgitada, miks nüüd selline teema tuli ning kuidas on see seotud eelmisega.

Analüüsid antud koolituse formaati tekkis meil selline mõte, et teinekord võiks proovida struktureerida MFÕ koolitust niiviisi, et pühendada teooriale vähem aega ning jätta see pigem koolituse lõppu. Kohe alguses võiks aga keskenduda mahukatele simulatsiooniharjutustele ja/või reaalse MFÕ kogemuse omandamisele. Selline lähenemine tundus meile mõistlik olevat vähemalt selle koolituse osalejate profiili ja õpistiili silmas pidades. Teooriat oli nende jaoks vahepeal liiga palju, õppijad väsisid sellest kiiresti, kuid samas olid igati vaimustunud praktilistest koduülesannetest.

Grupp oli antud koolitusel üsna suur (25 in) ja väga mitmekesine (kooliõpetajast vanglatöötajani, lastekodu kasvatajast Töötukassa nõustajani). Osalejate vanus (22-52) ning isiklik ja professionaalne kogemus oli samuti väga erinev. Mõned olid varem läbinud sarnaseid koolitusi, teised ei olnud MFÕga eriti kokku puutunud. Ühest küljest see rikastas, teisest takistas õppeprotsessi. Koolitajatena teame hästi, et osalejate valimine ja grupi komplekteerime ei ole lihtne, aga kuivõrd sarnased huvid ja mured ühendavad, siis peaks grupp oma enamuses tulevikus võimalusel homogeenne olema.

Osalejate tagasiside koolitusele oli väga positiivne. Saime ka mitu isiklikku tänukirja peale koolitust, mis oli eriti armas. Paljud väljendasid soovi osaleda ka tulevikus sarnastel üritustel, et olla kursis tänapäevaste noorsootöö uudiste ja suundumustega (koolitusi vene keeles korraldatakse ikka väga vähe). Rohkem kogunud osalejad avaldasid arvamust, et selle koolituse läbinutele võiks teha järgmine kord n-ö edasijõudnute koolituse, st et koolitustegevuste vahel tekiks ka mingi järjepidevus ja jätkusuutlikkus.

Lõpetukse soovime omalt poolt mainida, et koolituse ettevalmistamise ja läbiviimise käigus kogusime ja koostasime ise palju erinevat (venekeeleset ja vene keelde tõlgitud) õppematerjali, millest loodame, et on kasu ja abi ka tulevikus sarnaste koolitustegevuste kavandamisel (vt lisad).

Raporti lisad

Lisa 1: Koolitajate poolt koolitusel kasutatud jaotusmaterjalid ja soovitatava lugemise loetelu.

Lisa 2: Kodutöö ülesannete kirjeldused ja abimaterjalid.

Lisa 3: Elektroonilised materjalid:

- Koolituse käigus tehtud pildid: sh pildid polstritest: <https://www.dropbox.com/sh/teksr5f01bxaqp/wFNli1CrnD>, “Minu elu ülikoolid” galeriist <https://www.dropbox.com/sh/ihgjbbyb3iszhk/T1b9rkxMKc> ning tööprotsessist <https://www.dropbox.com/sh/7ah9ohi6x2vLxb8/h99vfkX6ZE>.
- Esitluse “Õppimine: kuidas ja mida inimesed õpivad” slaidid: <https://www.dropbox.com/s/55wikqyt3dlt7mz/oppimine.pdf>.
- G. Skorobogatovi esitluse slaidid: <https://www.dropbox.com/s/7rnd75i0466gr87/skorobogatov.pdf>.